

Využití odborných poznatků
v péči o matku a dítě při kojení

Soubor abstraktů

25. září 2014
Brno

Vážené dámy, vážení pánové,

velice nás těší, že jste přijali pozvání na dnešní setkání.

Vzhledem k trvalému výzkumu přinášejícímu nové poznatky v oblasti kojení, vyžaduje vaše mimořádná profesní oblast potřebu kontinuálního a profesního vzdělávání.

Prohlubování úrovně odborných znalostí, seznámení se s aktuálními novinkami a vzájemná výměna zkušeností v péči o matku a dítě, je cílem naší odborné konference.

Věříme, že získané informace budou pro vás přínosem a najdou uplatnění ve vaší praxi.

Děkujeme za vaši účast.

DN FORMED Brno s.r.o
obor Mateřský program Medela
pořadatel konference

Program konference

8.30 Prezence účastníků

9.30 Zahájení

Přednáškový blok I

9.40 Etické otázky v péči o matku a dítě – problematika kojení a rané péče o matku a dítě

9.50 Kojení nejen jako výživa

9.20 Poznatky z 9. Mezinárodního Sympozia podpory kojení v Madridu

10.30 Zkušenosti a podpora kojení z pohledu lékaře neonatologického oddělení

10.50 Přestávka, občerstvení

11.20 Zkušenosti s využitím pomůcek Medela na podporu laktace a kojení z pohledu sestry neonatologického oddělení

11.45 Podpora kojení z pohledu pediatrické praxe, rentální stanice, ambulantní fototerapie

12.05 Zapojení orofaciálního systému novorozence při sání

12.45 Oběd

Přednáškový blok II

13.30 Calmita v praxi

13.50 Laktační poradenství v komunitní péči

14.10 Přestávka, občerstvení

14.25 Výživa nedonošeného novorozence mateřským mlékem, stimulace a včasná tvorba mleziva

15.00 Závěr

Etické otázky v péči o matku a dítě

MUDr. Magdalena Chvílová Weberová

lékařka oddělení neonatologie, Nemocnice Havlíčkův Brod

Bolest a radost, úsilí a spočinutí – to je porod a začátek příběhu nového člověka. Slzy, štěstí, zklamání a smích jej bude provázet po další léta života.

Na začátku tohoto příběhu by měla být jistota náruče a bezpečí matky tak, aby děje narození byly začátkem dalšího dobrého vývoje. Dobrý v tomto smyslu je neoddělitelný komplex dobře probíhajících fyziologických dějů, dobré podmínky adaptace dítěte, klid, teplo, jistota v kontaktu s matkou a správné nastartování výživy. Vše výše uvedené a mnoho dalších psychosomatických podmínek je začátkem cesty.

To, aby procesy provázející porod a společnou cestu matky a dítěte byly dobré, může velmi ovlivnit postoj a empatie zdravotníků na porodním sále a oddělení porodnic. Význam dobré iniciace laktace na porodním sále a v dalším průběhu pobytu na novorozeneckém oddělení je nezastupitelný a neopakovatelný.

Přejeme si dobrý příběh života dítěte. V úvodu se zamyslíme nad tím, co je dobré pohledem komplexních potřeb dítěte a matky. Tyto okolnosti zhodnotíme pohledem práv dítěte tak, jak jsou garantovány Úmluvou o právech dítěte a zamyslíme se nad přesahem okolností porodu do dalšího „dobrého“ směřování životní cesty ženy.

Etika je hledání dobrého (snad nejlepšího) směřování v životě. Zamyslíme se tedy nad hledáním „dobrého“ začátku společné cesty matky a dítěte pohledem etiky.

Kojení nejen jako výživa

MUDr. Magdalena Chvílová Weberová

lékařka oddělení neonatologie, Nemocnice Havlíčkův Brod

Fyziologické a hormonální děje po porodu a jejich vliv na rozvoj laktace, bonding, intenzitu vazby na matku. Separace dítěte a neúspěch při kojení.

Kojení – teplo, ochrana, láska. Význam kojení jako mnohotvárné komunikace mezi matkou a dítětem. Kojení není jen výživa, ale způsob sdílení se a předávání oboustranných podnětů mezi matkou a dítětem. Fyziologické a hormonální děje porodu i dobře prožitá IV. doba porodní jsou podstatou bondingu – vazby, která jinou formou navazuje na nejintimnější kontakt dítěte a matky během gravidity. Na děje vazby mají plynule navazovat procesy sílicího citového pouta – attachmentu. Intenzita vazby na matku a kvalita citového pouta je základem pro (sebe)důvěru a důležité vztahy v dalším životě dítěte. Iniclace laktace, komplexy procesů, které souvisí s délkou laktace, jsou jednou z cest jak procesy vazby a attachmentu posílit. Bolest ze separace, nejistota a pocit selhání při neúspěchu kojení, pokud o něj matka stála, může být bolestí dlouhodobou, promítající se do kvality tohoto vztahu s přesahem do celého života dítěte.

Děje příchodu na svět nelze stornovat ani v paměti těla dítěte ani v paměti srdce matky. Nervový systém dítěte je velmi zranitelný i velmi plastický. Jednou z cest k uzdravení (kromě dobrých postupů léčebných a ošetrovatelských) je cesta intenzivního intimního kontaktu mezi maminkou a dítětem, síla laskavého doteku a mateřského mléka. Dobré podmínky pro iniciaci laktace a výživu mlékem maminky i v případě patologie dítěte jsou spoluurčující až zásadní pro další vývoj dítěte. Co největší zajištění intimity pro "hledání se" a „spolubytí" matky a dítěte může být cestou posílení hojivého procesu v případě závažné patologie průběhu porodu nebo perinatální zátěže novorozence.

Příspěvek se zabývá významem základních potřeb dítěte v dyádě. Navrhuje možnosti vnímatelného pohledu na každou jedinečnou dvojici matka – dítě v rovině biologické a v rovině hodnocení individuálních potřeb dítěte v novorozeneckém a časně kojeneckém věku. V tomto smyslu se zamýšlíme nad významem kojení jako přirozené cesty pro aktuální i dlouhodobé zdraví.

Poznatky z 9. Mezinárodního Sympozia podpory kojení v Madridu

MUDr. Magdalena Chvílová Weberová

lékařka oddělení neonatologie, Nemocnice Havlíčkův Brod

Je neuvěřitelné, že výzkum mateřského mléka a kojení nadále přináší fascinující výsledky.

9. Mezinárodní Sympozium kojení a laktace v Madridu 2014 opět uspělo v odhalení a sdílení nových objevů, které mají dopad nejen na výsledky v oblasti zdraví předčasně narozených dětí, ale i na ekonomické důsledky pro společnost jako celek.

Medela přivítala v Madridu 9 renomovaných odborníků a 530 účastníků z 51 zemí.

Zkušenosti a podpora kojení z pohledu lékaře neonatologického oddělení

prim. MUDr. Petr Bloučíček

přednosta dětského oddělení, Nemocnice Znojmo

Přednáška je zaměřena na seznámení se zkušenostmi s podporou kojení na novorozeneckém oddělení Nemocnice Znojmo, p.o.

Porodnost na našem oddělení se pohybuje okolo 1000 porodů ročně. Od roku 1995 má znojemská nemocnice titul Baby Friendly Hospital. Na novorozeneckém oddělení klademe velký důraz na spolupráci lékařského a ošetrovatelského personálu s matkou novorozence. Podpora rozvoje laktace a správné techniky kojení je zásadní součástí této spolupráce. V tom nám pomáhá aktivní přístup vyškoleného personálu k podpoře laktace v prvních dnech po porodu jak na standardním oddělení, tak i na JIP. Vynaložená energie a čas v péči o matku a dítě v počátku kojení nám v konečném výsledku ulehčuje práci v péči o novorozence.

Kojení je osmý div světa a mateřské mléko je zázrak přírody.

Zkušenosti s využitím pomůcek Medela na podporu laktace a kojení z pohledu sestry neonatologického oddělení

Čapková Eva

dětská sestra, laktační poradkyně, novorozenecké oddělení, FN Olomouc

V rámci zkvalitňování služeb vznikl ve Fakultní nemocnici Olomouc tým edukačních sester působících na mnohých klinikách a v různých oborech. Na novorozeneckém oddělení vznikla pozice laktační poradkyně poskytující každodenně pomoc a podporu při kojení maminkám všech fyziologicky narozených i nedonošených dětí na oddělení JIRP, intermediární péče a oddělení fyziologie novorozeneckého oddělení, ale i na dalších klinikách celé Fakultní nemocnice.

V neonatologii při své práci laktační poradkyně spolupracuje s lékařem. Vychází z klinického stavu, potřeb a možností dítěte. Aby matka mohla úspěšně plně kojit své nedonošené dítě, je třeba rozvinout a podporovat laktaci po dobu, než je dítě schopno dostatečně sát.

K rozvoji a podpoře laktace u matek na oddělení JIRP a oddělení intermediární péče využíváme elektrické 2-fázové odsávačky mateřského mléka Medela Symphony. Maminky mají odsávačky neustále k dispozici, mají možnost odsávat mateřské mléko v bezprostřední blízkosti dítěte. Klokánkování a stimulační přikládání k prsu jsou důležitou součástí na cestě k úplnému kojení.

Na fyziologii podporujeme úspěšné kojení včasným přiložením k prsu bezprostředně po porodu, nejlépe při bondingu a pak následným efektivním přikládáním. Při kojení se každodenně setkáváme s obtížemi, které se snažíme překonávat správnou technikou přikládání dítěte, volbou vhodných poloh při kojení a též s využitím pomůcek na podporu a pomoc při kojení.

Ještě před porodem mají maminky možnost informovat se o kojení a seznámit se s využitím produktů na podporu kojení v předporodních kurzech. V průběhu hospitalizace si je mohou vyzkoušet a následně pořídit ve Fakultní nemocnici.

Mnohé produkty pak nadále využíváme i v ambulantní poradně, ve které mají kojící maminky možnost vyhledat pomoc při obtížích po propuštění z porodnice.

Laktační poradkyně poskytuje každodenně maminkám a jejich dětem pomoc a podporu při kojení, v tomto úsilí jsou pomůcky na podporu kojení často velikým pomocníkem napomáhajícím k úspěšnému kojení.

Podpora kojení z pohledu pediatrické praxe, rentální stanice, ambulantní fototerapie

MUDr. Leopold Sedláček

praktický lékař pro děti a dorost, SZZ Krnov

Lůžko pro fototerapii BiliBed

Za 14 měsíců používání lůžka Bilibed pro fototerapii jsme provedli fototerapii celkem u 25 dětí. Průměrná doba fototerapie byla 4 dny, v rozmezí 2 - 7 dní, denně cca 8 - 14 hodin.

Z vybraného souboru bylo nutno hospitalizovat 2 děti a to pro horší compliance, event. nárůst hladiny bilirubinu (dle maminek – „nechce v tom spát, pořád pláče, hůře jí...“)

Rodiče poučíme o výhodách – především jde o možnost provádět fototerapii v domácím prostředí nebo ambulantně u PLDD. Léčba je vysoce efektivní, šetrná k dítěti, pohodlná pro maminku i dítě. Další benefity jsou prevence nozokomiální infekce, přizpůsobení se rytmu dítěte a celé rodiny. Ekonomické výhody - otec nemusí zůstat se staršími dětmi na OČR, dříve platby za hospitalizace – regulační poplatky.

Evidence a kontroly v průběhu fototerapie:

První vyšetření bilirubinu většinou z krve, další kontroly transkutánním bilirubinometrem Dräger, dále sledujeme prospívání dítěte a celkový klinický stav (kontroly lékařem minimálně 1 x denně) a na závěr vždy kontrolní krevními odběry.

Péče o „lehátko“ - provádí pověřené sestry - „obleček na výměnu“, desinfekce, praní po každém dítěti, vedení dokumentace.

Rentální stanice

Zapůjčení profesionální 2-fázové odsávačky mateřského mléka Symphony a pomůcek pro kojení.

V naší praxi mělo odsávačku zapůjčenou 17 matek novorozenců, které měly problémy s úvodním kojením, z toho 2x se jednalo o matku dvojčat.

Systém hodnotíme jako vynikající - praktický s jednoduchým ovládním, čistý, omyvatelný, není riziko zanesení infekce mlékem do přístroje. Výrazný komfort pro maminku, zlepšení laktace téměř ve 100 % případů, kde byl u nás využit.

K možnosti zapůjčit odsávačku však ještě patří podpora kojení propracovaným systémem edukace maminek – sestry edukují i při návštěvách v domácím prostředí, pomáhají a v případě potřeby poradí při používání pomůcek – např. kloboučky... (maminky jsou však již často dobře edukovány z porodnice, v ambulanci PLDD již jde o návaznost na péči poskytovanou v porodnici).

Zapojení orofaciálního systému novorozence při sání

Christa Müller-Aregger

laktiční poradkyně IBCLC (International BoardsCertified Lactation Consultant)
a odborný edukační poradce společnosti Medela AG

Orofaciální systém hraje důležitou roli ve vývoji každého člověka. Protože ve skutečnosti tento systém svalů nevidíme, často zapomínáme na jeho význam.

Přednáška je zaměřena na vývoj orofaciálního systému u plodu od počátku těhotenství až po aktivaci specifických reflexů, které můžeme vidět u novorozence.

Získáme tak pohled na chování novorozence při sání s poukazem na zapojení svalstva při kojení. Zapojení těchto svalů při krmení z láhve je jiné a méně účinné než při kojení. Tento fakt opět ukazuje na důležitost kojení.

Uvedeme kritéria, na která se musíme zaměřit, aby bylo možno podpořit účinné a správné sání dítěte, zdravý vývoj orofaciálního systému a celkový vývoj dítěte.

Calmita v praxi

Bc. Alexandra Šafránková, staniční sestra, oddělení neonatologie, FN Plzeň

Marie Hemzáčková, dětská sestra, oddělení neonatologie, FN Plzeň

S novými produkty, které jsou určeny pro krmení nedonošených novorozenců od firmy Medela, jsme se seznámili na 37. konferenci pořádané k příležitosti Světového týdne kojení v Praze. Rozhodli jsme se savičky Calmita vyzkoušet na našem oddělení, jelikož se snažíme o více způsobů alternativního krmení a usnadnění tak maminkám udržet šanci na plné kojení.

Na naše oddělení jsou přijímány z porodního sálu děti, jejichž gestační stáří je 35. – 36. týden. Dále děti přeložené z oddělení JIRP různých věkových a váhových kategorií, s různými diagnózami, které již nejsou závislé na ventilační podpoře.

Již několik hodin po narození začínáme alternativně krmit novorozence pomocí injekční stříkačky, další postup volíme ve chvíli, kdy přijde na návštěvu maminka. Dle zdravotního stavu dítěte, se snažíme co nejdříve dítě přiložit k prsu a formu alternativního dokrmování volíme dle zručnosti maminky. Ne každá maminka se správně naučí své dítě dokrmovat po stříkačce. A zde se nám právě osvědčily savičky Calmita. Maminky s nimi velmi rády krmí, jelikož jsou si v tomto způsobu alternativního krmení jisté a nebojí se, že jejich miminko mléko vdechne.

Seznámíme Vás se 3 kazuistikami, které jsme zaměřili na enterální výživu novorozence s využitím Calmity.

Laktační poradenství v komunitní péči

Bc. Kateřina Francová

dětská sestra, laktační poradkyně, majitelka Baby club NEKKY Zlín

V současné době, kdy dochází ke zkracování pobytu matek na oddělení šestinedělí, je velmi důležitá následná domácí péče a podpora matek. Nejdůležitější problematikou je samozřejmě kojení, ale rovněž tak i základní běžná denní péče o dítě (hygiena, koupání, péče o kůži, denní režim...). Velká část péče o dítě a jeho matku se přenáší do terénu, na praktické lékaře pro děti a dorost. Otázkou je, zda mohou tuto péči vhodně doplnit soukromá pracoviště, dětské kluby, mateřská centra, matky-laktační poradkyně?

Co vše by takové centrum mělo mít, kdo by v něm měl pracovat a jak by centrum mělo spolupracovat s odborníky? Kdo by měl provádět kontrolu kvality jejich práce?

Výživa nedonošeného novorozence mateřským mlékem, stimulace a včasná tvorba mleziva

Mgr. Pavla Krčmová, vrchní sestra, oddělení neonatologie, FN Brno

Mgr. Stanislava Zmeškalová, staniční sestra, oddělení IMP, FN Brno

Přednáška je zaměřena na specifiku přirozené výživy nezralého novorozence.

Výživa novorozence, potažmo kojení, je ovlivněna gestačním stářím a postnatálním věkem, onemocněním novorozence, přístupem jeho matky a zdravotnického týmu. Cílem ošetrovatelských intervencí u nezralých dětí je nástup a udržení dostatečné laktace, podávání nativního mateřského mléka a vrcholem těchto činností je plně kojený nezralý novorozenec.

Zásadní pro možnost podávání nativního mateřského mléka je blízký kontakt matky a novorozence. Proto na novorozeneckém oddělení ve Fakultní nemocnici Brno byl zřízen „rooming in“ pro nedonošené novorozence a hostinské pokoje pro matky těchto dětí.

Postery konference

Péče o kojení v nemocnici Havlíčkův Brod

MUDr. Magdalena Chvílová Weberová - lékařka oddělení neonatologie
Nemocnice Havlíčkův Brod

Péče o kojení na novorozeneckém oddělení Krajské nemocnice T. Bati ve Zlíně

Markéta Macků, Lenka Baťová – dětské zdravotní sestry, laktační poradkyně
novorozenecké oddělení, Krajská nemocnice T. Bati ve Zlíně

Homeopatie a kojení

MUDr. Kateřina Hynová - laktační poradenství, homeopatie, fyziologická regulační
medicína, elektroakupunktura
www.homeopatbenesov.cz

Nedoklubko – prezentace neziskové organizace

Lucie Žáčková - výkonná ředitelka
www.nedoklubko.cz, info@nedoklubko.cz

Šťastný úsměv – prezentace občanského sdružení

Mgr. Anežka Rouš Dvořáková - předsedkyně výboru
Občanské sdružení Šťastný úsměv
www.stastny-usmev.cz

Co je možné považovat v souvislosti s kojením za „normální“

Dr. Jacqueline Kent - Přírodovědecká fakulta, Katedra chemie a biochemie
Univerzita Západní Austrálie (UWA)

Kontakty

Mgr. Jana Křemenová

obchodní zástupce oboru Mateřský program Medela – region Morava
kraj Jihomoravský, Zlínský, Olomoucký, Moravskoslezský, Vysočina
porodní asistentka a laktační poradkyně
Mobil: 603 874 491
Email: jana.kremenova@dnformed.cz

Jana Horáčková

obchodní zástupce oboru Mateřský program Medela – region Čechy
kraj Praha, Středočeský, Ústecký, Liberecký, Královohradecký, Pardubický
porodní asistentka a laktační poradkyně
Mobil: 736 766 593
Email: jana.horackova@dnformed.cz

Dagmar Suchá

obchodní zástupce oboru Mateřský program Medela – region Čechy
kraj Praha, Středočeský, Ústecký, Karlovarský, Jihočeský, Plzeňský
porodní asistentka
Mobil: 724 934 844
Email: dagmar.sucha@dnformed.cz

Michaela Hubáčková

vedoucí oboru Mateřský program Medela
Telefon: 532 198 891
Mobil: 724 986 382
Fax: 532 198 889
Email: michaela.hubackova@dnformed.cz

Monika Bartoňková

rentální systém a marketing oboru Mateřský program Medela
Telefon: 532 198 888
Mobil: 724 986 383
Fax: 532 198 889
Email: monika.bartonkova@dnformed.cz

Kateřina Miklíková

asistentka oboru Mateřský program Medela
Telefon: 532 198 844
Mobil: 724 830 908
Fax: 532 198 889
Email: katerina.miklikova@dnformed.cz

Poznámky

Poznámky

Poznámky

Výrobce

Medela AG

Lättichstrasse 4b

6341 Baar / Switzerland

Výhradní zástupce pro Českou republiku

DN FORMED Brno s.r.o.

Hudcova 76a

612 48 Brno

Tel.: +420 532 198 888

www.medela.cz